

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

The Results of Learning Management by using Programmed Instruction on Economics in Social Studies Religion and Culture of Grade 2 Student

ศรีสุตา พระสุนัน¹ เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม² และ พรรณวดี เสงี่ยมศักดิ์³

Srisuda Phrasunin¹, Charoenwit Somphongtam² and Panvadee Sangiumsuk³

มหาวิทยาลัยราชธานี¹⁻³

Ratchathani University¹⁻³

Email: Srisudaphrasunin@gmail.com¹

Received : September 30, 2024;

Revised : March 3, 2025;

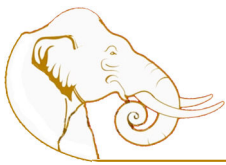
Accepted : March 14, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและ หลังเรียน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านคำพระ จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการ เรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน ใช้ การทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า 1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าเกณฑ์ที่ กำหนด 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: บทเรียนสำเร็จรูป; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; สาระเศรษฐศาสตร์

Abstract

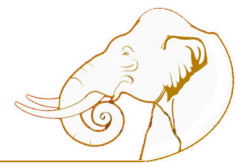
The objectives of this research were: 1) to study learning management using programmed instruction on economics, social studies, religion, and culture of Grade 2 students to efficiency with the criterion set 80/80. 2) to compare the academic achievement of Grade 2 students before and after learning management. and 3) to study the satisfaction of students with learning management by using programmed instruction on economics in social studies, religion and culture of Grade 2 students. The sample used in the research was Grade 2 students at Ban Kham Phra Community School, 22 people. The research tools included using programmed instruction, the academic achievement test, and the questionnaire on satisfaction with learning management. The statistics used for data analysis included means, standard deviation, and t-test (dependent samples)

The findings were as follows: 1. The efficiency of learning achievement using programmed instruction on economics in social studies, religion, and culture of grade 2 students, higher than the criteria. 2. The comparison of academic achievement in learning management using programmed instruction on economics in social studies, religion, and culture of grade 2 students after learning management was higher than before, statistically significant at a .01 level. and 3. Students' satisfaction with the learning management of Grade 2 students as a whole was at the highest level.

Keywords: Programmed Instruction; Results of Academic Achievement; Economics

บทนำ

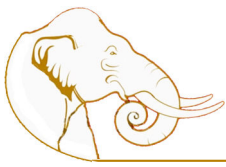
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพล โลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) ดังนั้น การนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอนเพื่อให้การเรียนรู้บรรลุผล และเป็นสารสนเทศเพื่อเป็นช่องทางในการส่งเสริมและปรับปรุงแก้ไขให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน (ญัสมิน ดายะ และ นีรนาท จุลเนียม, 2566) จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการศึกษาที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพเท่านั้นที่จะเอื้อต่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ

โดยจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง และให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ผู้สอนควรเลือกวิธีการสอน โดยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

รายวิชาเศรษฐศาสตร์ จัดเป็นสาระการเรียนรู้ที่ 3 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยกำหนดสาระเศรษฐศาสตร์ไว้ว่า เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการผลิตการแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ ยังประสบปัญหาสำคัญอยู่หลายประการ ดังที่ กฤตติกา อาจภักดี (2561) กล่าวว่า ปัญหาการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แก่ เนื้อหา ครูผู้สอน นักเรียน สภาพแวดล้อม ผู้ปกครอง การเรียนการสอน ตลอดจนเทคนิค และวิธีการของครู ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้โดยขาดการเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม นักเรียนขาดสมาธิในการเรียน ขาดทักษะการทำงานกลุ่ม อีกทั้งสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้น้อย ครั้งนี้เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านคำพระ กลุ่มเครือข่ายพระศรีเจริญรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบปัญหาหลักที่สำคัญที่ควรปรับปรุง คือ นักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดไตร่ตรอง นักเรียนยังขาดทักษะในการแสวงหาความรู้ตนเอง เช่น การรักการอ่าน การใช้ห้องสมุด (โรงเรียนชุมชนบ้านคำพระ, 2566) ดังนั้น ครูควรจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์หาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีให้มากขึ้น และพัฒนาสื่อแหล่งเรียนรู้จัดเตรียมห้องปฏิบัติการให้อยู่ในสภาพดีและพร้อมใช้งานเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ด้านทักษะ กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี

บทเรียนสำเร็จรูป เป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เรียนเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคล สามารถเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ที่มีการแบ่งเนื้อหาเป็นตอนย่อย ๆ เรียกว่า กรอบ (Frame) โดยเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากมีคำถามให้ผู้เรียนได้คิดค้นหาคำตอบ และมีเฉลยให้ทราบได้ทันที การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนดูได้จากคำตอบคำถามที่กำหนดไว้ (อรรพรรณ พิงเพราะ, 2563) จะเห็นได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูป นับเป็นบรรยากาศอันใหม่ของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เกิดแนวทางใหม่ที่ทำนายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งที่ต้องการด้วยตนเอง จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า บทเรียนสำเร็จรูป ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น อาทิเช่น ผลการวิจัยของ ปณิตา ทางทอง (2557) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพบทเรียนสำเร็จรูป สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน นันทยาพร ควรชม (2559) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คุณธรรมนำความรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า บทเรียนสำเร็จรูป มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงสนใจที่ศึกษาเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเรียนและชีวิตประจำวัน สร้างความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียน และเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาและพัฒนาสื่อการสอนในชั้นเรียนเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

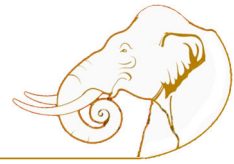
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับบทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนแบบโปรแกรม หรือบทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง การให้ผู้เรียนศึกษาได้จากบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ซึ่งมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากบทเรียนปกติ กล่าวคือ เป็นบทเรียนที่นำเสนอเนื้อหาสาระที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแตกเป็นหน่วยย่อย (Small Steps) เพื่อให้ง่ายแก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ และนำเสนอแก่ผู้เรียนในลักษณะที่ผู้เรียนสามารถ ตอบสนองต่อถึงบทเรียน และตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองได้ทันที (Immediate Feedback) ว่าถูก หรือผิด ผู้เรียนสามารถใช้เวลาเรียนมากน้อยตามความสามารถตรวจสอบผลการเรียนด้วยตนเอง (ทิตินา แคมณี, 2559) ทั้งนี้ กฤตติกา อาจภักดี (2561) ได้กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป มีลักษณะการแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ แต่ละตอนผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของบทเรียน และได้รับการตอบสนองในทันที ซึ่งทำให้ผู้เรียนแก้ไขความเข้าใจของตนเองได้ในทันทีที่เฉลย ซึ่งทำให้ผู้เรียนแก้ไขความเข้าใจของตนเองได้ถูกต้องอย่างรวดเร็ว และสามารถวัดความรู้ของผู้เรียนจากจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในบทเรียนนั้น ๆ ได้

สภากาชาด (2560) ได้กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูปที่ใช้ในการสอน มี 3 ชนิด ดังนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เสนอเนื้อหาในแต่ละกรอบต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ต้นจนจบ โดยจัดลำดับเนื้อหาของบทเรียนจากง่ายไปหายาก ผู้เรียนเรียนรู้ไปตามลำดับเหมือน ๆ กันจะข้ามกรอบไม่ได้
2. บทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา เนื้อหาที่นำเสนอจะไม่เรียงลำดับตายตัว ถ้าผู้เรียนตอบคำถามของบทเรียนถูกสามารถข้ามกรอบไปเรียนในกรอบที่กำหนดได้ แต่ถ้าตอบไม่ถูกจะต้องย้อนกลับไปเรียนในกรอบต่าง ๆ ที่ช่วยแก้ไขความเข้าใจผิดของผู้เรียน
3. บทเรียนสำเร็จรูปแบบไม่แยกกรอบ เสนอเนื้อหาสาระเพิ่มขึ้นทีละน้อย ไม่เสนอเนื้อหาสาระในรูปของกรอบ แต่เสนอเนื้อหาเหมือนเขียนบทความ มีคำถามตอนท้ายของเนื้อหา แต่ละตอน มีเฉลยแนวตอบให้ตรวจสอบได้ทันที

ทศนา เขมมณี (2552) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป มีดังนี้

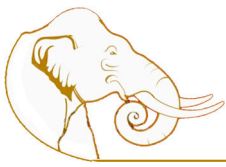
1. บทบาทผู้สอน ผู้สอนศึกษาปัญหา ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ผู้สอนเลือกแสวงหา สร้างบทเรียนสำเร็จรูปในเรื่องที่ตรงกับปัญหาความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน ผู้สอนแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูปให้ผู้เรียนเข้าใจ แลพผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง
2. บทบาทผู้เรียน ผู้เรียนทดสอบการเรียนรู้ของตนด้วยตนเอง หรือมารับการทดสอบจากผู้สอน
3. ขั้นสอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป รายละเอียด ดังต่อไปนี้

ขั้นนำ หรือการเตรียมการ ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาปัญหาความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อจะได้ทราบว่าควรให้บทเรียนเรื่องอะไร แก่ใคร โดยทั่วไปการใช้บทเรียนแบบขั้นสอน และขั้นสรุป มีการใช้ใน 2 ลักษณะ คือ ใช้สอนเนื้อหาสาระใดสาระหนึ่ง โดยให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถ อีกลักษณะหนึ่งคือการให้สอนซ่อมเสริมการเรียนรู้ตามปกติ โดยผู้เรียนอาจเรียนรู้ไม่ทันเพื่อน หรือสอบไม่ผ่าน ผู้สอนอาจให้บทเรียนแบบแก่ผู้เรียน เพื่อไปศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองการสอนด้วยวิธีนี้ ผู้สอนจำเป็นต้องมีบทเรียนสำเร็จรูป ซึ่งมีลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเรียกว่า บทเรียนสำเร็จรูป บทเรียนนี้จะเสนอเนื้อหาไปทีละน้อย ในรูปของ “กรอบ” หรือ “เฟรม” (Frame) หลังจากนำเสนอเนื้อหา/มโนทัศน์ไปแล้ว จะมีคำถามทดสอบการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถตรวจคำตอบของตนได้จากเฉลยที่ให้ไว้

ขั้นสอน หรือการดำเนินการ ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบสอบก่อนเรียน และชี้แจงวิธีการเรียนจากบทเรียน ให้ผู้เรียนซักถามจนเป็นที่เข้าใจ แล้วจึงให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียน โดยผู้เรียนแต่ละคนใช้เวลาไม่น้อยแตกต่างกันไปได้

ขั้นสรุป หรือการประเมินผล หลังจากที่ผู้เรียนศึกษาบทเรียนจบแล้ว ผู้สอนจึงให้ทำแบบสอบหลังเรียน และตรวจให้คะแนน

จากแนวคิดเกี่ยวกับบทเรียนสำเร็จรูป สรุปได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูป เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเริ่มจากเนื้อหาสาระที่ง่าย ๆ ไปสู่เนื้อหาที่ยากขึ้นไปตามลำดับ เป็นบทเรียนที่สร้างขึ้นโดยกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการ และสื่อการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า

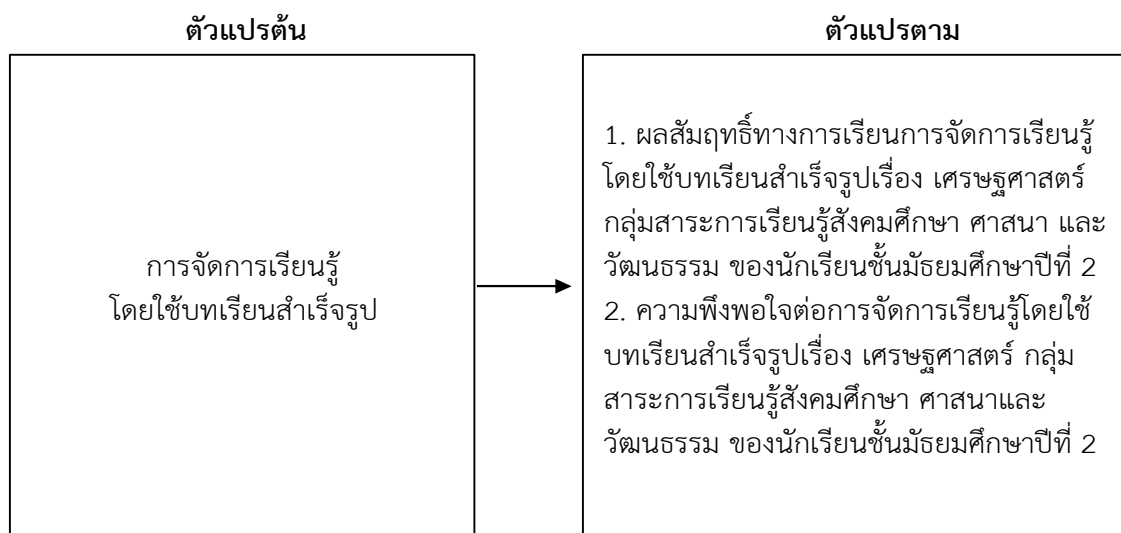

ผู้เรียนสามารถศึกษา ค้นคว้า และประเมินผลการเรียนด้วยตนเองตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ซึ่งบทเรียนสำเร็จรูปแบ่งได้ 3 ประเภท คือ บทเรียนสำเร็จรูปแบบไม่แยกกรอบ บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง และบทเรียนสำเร็จรูปแบบแตกกิ่งหรือสาขา แต่ละประเภทมีลักษณะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับผู้เลือกใช้

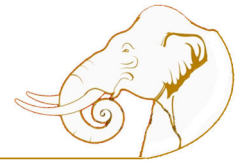
ในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งนี้การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปผู้ศึกษาได้เลือกใช้ประเภทบทเรียนสำเร็จรูปแบบไม่แยกกรอบ เป็นบทเรียนที่เสนอเนื้อหาทีละน้อยตามลำดับขั้นตอน มีคำถาม และเฉลย หรือแนวโน้คำตอบไว้ให้ตรวจสอบทันที แต่ไม่เสนอเนื้อหาในลักษณะของกรอบ แต่เสนอเนื้อหาเป็นลำดับต่อเนื่องกัน เช่นเดียวกับการเขียนบทความ หรือตำราแตกต่างกันเพียง แต่ว่าบทเรียนประเภทนี้จะต้องมีคำตอบ หรือแนวคำตอบไว้ให้นักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนว่าคำตอบของตนถูก หรือผิด โดยในการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปครั้งนี้ ใช้ในการสอนเรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อในการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ และสามารถนำประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ได้ มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยบทเรียนสำเร็จรูป ใช้ประเภทบทเรียนสำเร็จรูปแบบไม่แยกกรอบ ตามแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2552) ประกอบด้วย บทบาทผู้สอน บทบาทผู้เรียน ขั้นสอน ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป) และการวัดผลและประเมินผล ซึ่งมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. แบบแผนการทดลอง

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น ซึ่งแบบแผนการทดลอง ดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว (One-Group Pretest Posttest Design) มีการประเมินก่อนเรียน ระหว่าง และหลังเรียน ซึ่งมีแบบแผนการทดลองตามแบบแผนการทดลอง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองแบบ One-Group Pre-test Post-test Design

กลุ่ม	สอบก่อน (Pretest)	ทดลองสอน	สอบหลัง (Posttest)
E	T ₁	X	T ₂

E แทน กลุ่มการทดลอง

T₁ แทน การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)

X แทน การทดลองสอน

T₂ แทน การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

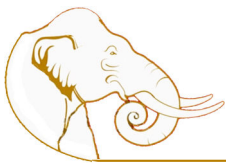
2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายในอำเภอหัวตะพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ มีจำนวน 6 ห้อง มีนักเรียน จำนวน 83 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ, 2567)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนชุมชนบ้านคำพระ กลุ่มเครือข่ายพระศรีเจริญรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มจำนวน 1 ห้อง มีนักเรียน จำนวน 22 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้ บทเรียนสำเร็จรูป แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.1 บทเรียนสำเร็จรูป สร้างแบบประเมินคุณภาพของบทเรียนสำเร็จรูป จำนวน 5 หน่วย ได้แก่ 1) การออมและการลงทุน 2) การผลิตสินค้าและบริการ 3) เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ 4) การคุ้มครองผู้บริโภค และ 5) ระบบเศรษฐกิจ การพึ่งพา การแข่งขันทางเศรษฐกิจในทวีปเอเชีย มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert ตรวจสอบคุณภาพของบทเรียนสำเร็จรูป โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนบทเรียนสำเร็จรูป ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูป มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูป มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูป มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูป มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูป มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

นำผลการประเมินคุณภาพของบทเรียนสำเร็จรูปมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) มีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย และเกณฑ์การตัดสิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูป มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูป มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูป มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูป มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูป มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสิน คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-5.00 จะถือว่าบทเรียนสำเร็จรูปมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.61 หมายถึง มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

นำบทเรียนสำเร็จรูปไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 22 คน ดำเนินการทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 2 สัปดาห์ จากการสังเกตนักเรียนในขณะทำกิจกรรม นักเรียนแจ้งว่าเนื้อหาในบทเรียนสำเร็จรูปมีเนื้อหามากเกินไป บางหัวข้อหรือบางประเด็นอ่านแล้วเข้าใจยาก และมีความสับสน ปรับปรุงตามข้อบกพร่องที่พบแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา และจัดพิมพ์บทเรียนสำเร็จรูปเพื่อเตรียมไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

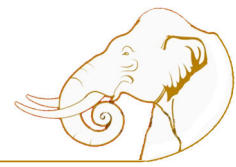
3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ผังการเขียน Test Blueprint) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ คัดเลือกไว้ใช้จริง 30 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพของบทเรียนสำเร็จรูป โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (ชุดเดิมที่ประเมินบทเรียนสำเร็จรูป) เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) กำหนดเกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คัดเฉพาะข้อที่ได้ค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป พบว่า มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเดิมที่ใช้บทเรียนสำเร็จรูป จำนวน 22 คน แล้วนำ

คะแนนที่ได้จากการทดสอบมาหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Brennan Index (B-Index) โดยคัดเลือกข้อสอบเฉพาะข้อที่มีความยากง่ายระหว่าง .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ระหว่าง .20-1.00 พบว่า มีความยากง่ายระหว่าง .23-.77 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ระหว่าง .22-.94 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .90 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับสมบูรณ์ เพื่อเตรียมไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การตัดสิน ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

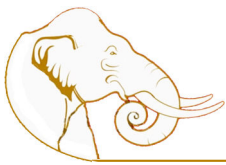
ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (ชุดเดิมที่ประเมินบทเรียนสำเร็จรูป) พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) พบว่า มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์เพื่อเตรียมไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการทดลองสอนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ สร้างความเข้าใจกับนักเรียน สร้างข้อตกลงร่วมกัน แจ้งวัตถุประสงค์ของการทดลอง จัดเตรียมเอกสารให้พร้อมและครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยทำการทดสอบก่อนการทดลอง 1 วัน ดำเนินการทดสอบด้วยตนเอง ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และดำเนินการทดลองตามกำหนดการจัดการเรียนรู้ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง ขณะที่เรียนตามบทเรียนสำเร็จรูป ให้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทุกบทเรียนสำเร็จรูป และเก็บคะแนนเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อดำเนินการทดลองตามบทเรียนสำเร็จรูป ครบแล้วทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) จำนวน 1 ชั่วโมง โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน แต่แยกฉบับ และสลับข้อกัน และหลังทำการทดสอบเสร็จแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ รวมแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 22 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 22 ฉบับ มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตร t-test (Dependent Samples)

5.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

นักเรียนมีคะแนนความพึงพอใจ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในเกณฑ์ผ่าน

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (Index of Objective Congruence: IOC) ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบ และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

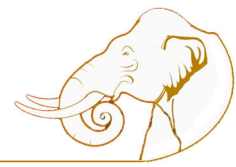
6.3 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป (E_1/E_2)

6.4 ทดสอบสมมติฐานใช้สูตร t-test (Dependent Samples)

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1)	22	110	97.41	2.87	88.06
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	22	30	26.14	1.64	87.12
ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป (E_1/E_2) เท่ากับ 88.06/87.12					

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนระหว่างเรียน (E_1) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 97.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.87 คิดเป็นร้อยละ 88.06 จากคะแนนเต็ม 110 คะแนน และคะแนนความสามารถผลการเรียนรู้หลังเรียน (E_2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.64 คิดเป็นร้อยละ 87.12 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ดังนั้น บทเรียนสำเร็จรูป มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 88.06/87.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

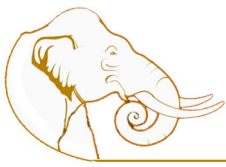
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	22	30	19.36	1.29	24.936**	.000
หลังเรียน	22	30	27.09	1.15		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

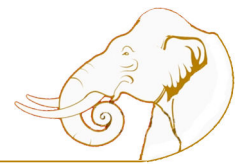
จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 19.36 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 27.09 เมื่อทดสอบสมมติฐาน จะเห็นว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.	บทเรียนสำเร็จรูปได้รับการออกแบบให้ผู้เรียนค้นหาเนื้อหาได้ง่ายและตรงตามความต้องการ	4.50	.51	มาก
2.	คำแนะนำในการเรียนรู้เหมาะสม เข้าใจง่าย	4.64	.49	มากที่สุด
3.	ภาพที่ใช้ในบทเรียนสำเร็จรูปมีความน่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหาและส่งเสริมการเรียนรู้	4.59	.50	มากที่สุด
4.	ลักษณะ ขนาด และสีตัวอักษร ที่ใช้มีความเหมาะสมชัดเจน สวยงาม อ่านง่าย	4.36	.49	มาก
5.	บทเรียนสำเร็จรูปมีความยืดหยุ่น สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนสามารถควบคุมลำดับเนื้อหา ลำดับการเรียนรู้ได้	4.59	.50	มากที่สุด
6.	มีเนื้อหาและสารสนเทศในบทเรียนสำเร็จรูปที่พอเพียงสำหรับการทำ ความเข้าใจและการค้นหาคำตอบ	4.55	.51	มากที่สุด
7.	เนื้อหาในบทเรียนสำเร็จรูปมีความกะทัดรัด ชัดเจน เป็นลำดับขั้น ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่	4.73	.46	มากที่สุด
8.	บทเรียนสำเร็จรูปทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านการเขียนและการคิดวิเคราะห์	4.41	.59	มาก
9.	บทเรียนสำเร็จรูปทำให้นักเรียนชอบการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษามากขึ้น	4.45	.51	มาก
10.	นักเรียนได้รับความรู้เรื่องเศรษฐศาสตร์เพิ่มมากขึ้นในบทเรียนสำเร็จรูป	4.77	.43	มากที่สุด
11.	นักเรียนมีความสนุกกับการทำกิจกรรมในบทเรียนสำเร็จรูป	4.50	.51	มาก
12.	แบบทดสอบในบทเรียนสำเร็จรูปสอดคล้องกับเนื้อหา และตรงประเด็นกับเนื้อหาที่จะศึกษา	4.45	.51	มาก
13.	เนื้อหา และแบบทดสอบในบทเรียนสำเร็จรูปกระตุ้นให้เรียนรู้ด้วยตนเอง	4.50	.51	มาก
14.	การทำกิจกรรมในบทเรียนสำเร็จรูปทำให้นักเรียนมีผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ดีขึ้น	4.59	.50	มากที่สุด
15.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมในบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้ในชีวิตจริงได้	4.68	.48	มากที่สุด
	รวม	4.55	.12	มากที่สุด

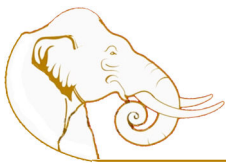
จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยรวม นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .12) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ 1) นักเรียนได้รับความรู้เรื่อง เศรษฐศาสตร์เพิ่มมากขึ้นในบทเรียนสำเร็จรูป ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = .43) รองลงมา คือ 2) เนื้อหาในบทเรียนสำเร็จรูปมีความกะทัดรัด ชัดเจน เป็นลำดับขั้น ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = .46) 3) นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมในบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้ในชีวิตจริงได้ ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = .12) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก คือ ลักษณะ ขนาด และสีตัวอักษร ที่ใช้มีความเหมาะสมชัดเจน สวยงาม อ่านง่าย ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .49)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาอภิปรายในประเด็นดังต่อไปนี้

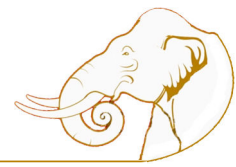
1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 88.06/87.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บทเรียนสำเร็จรูป ที่สร้างขึ้นได้มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ตลอดจนได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ เฉพาะด้านสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และได้นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทุกชนิดไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จึงได้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่มีประสิทธิภาพในการนำมาจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อีกทั้งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา หลักการและทฤษฎีทางจิตวิทยาพื้นฐานในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปศึกษาความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อทราบความต้องการของผู้เรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปไม่แยกกรอบ ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเริ่มจากเนื้อหาสาระที่ง่าย ๆ ไปสู่เนื้อหาที่ยากขึ้นไปตามลำดับ เป็นบทเรียนที่สร้างขึ้นโดยกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการและสื่อการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า ผู้เรียนสามารถศึกษา ค้นคว้า และประเมินผลการเรียนด้วยตนเองตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธารารัตน์ กาศกระโทก (2561) ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูป มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.13/81.69 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบทเรียนสำเร็จรูปเป็นนวัตกรรมที่ผู้วิจัยได้

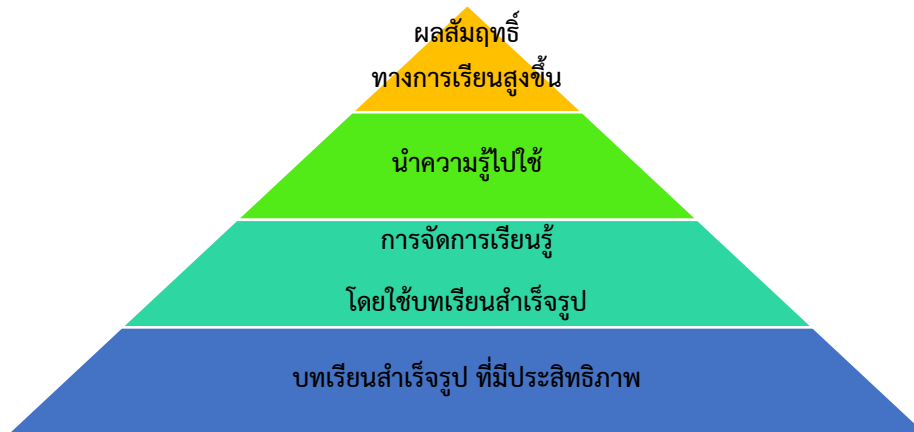
สร้างขึ้นเพื่อสนองความสามารถความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ดี มีประสิทธิภาพมีส่วนประกอบที่หลากหลายได้แก่ คำชี้แจงในการใช้บทเรียนสำเร็จรูป จุดประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน สารสำคัญ แบบฝึกหัด แบบทดสอบหลังเรียนและ เฉลยเนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปยาก อีกทั้งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารในการจัดทำการวัดผลและประเมินผลจนเข้าใจและสามารถนำมาสร้างแบบทดสอบ ก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างได้ทำการทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ และมีการปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอนในการสร้างอย่างมีระบบ และผ่านการตรวจสอบและการแก้ไขข้อบกพร่องจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และในการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ผู้วิจัยเน้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะการทำงาน และเกิดองค์ความรู้ ความเข้าใจ มีกระบวนการคิดที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนภายในกลุ่ม นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมสนทนากันถึงข้อที่ทำได้ผิดของแต่ละคน จนครบทุกคน และร่วมกันพิจารณาทำตอบที่ถูกต้อง แล้วแก้ไขส่วนที่ผิดให้ถูกต้อง สะอาด เรียบร้อย แสดงให้เห็นถึง ความมีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันของนักเรียนกับนักเรียน และครูผู้สอนกับนักเรียนเมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนแล้ว นักเรียนแต่ละคนได้ฝึกทำแบบฝึกหัด และทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อทบทวนความรู้ของตนเองที่ได้ศึกษาตามบทเรียนแต่ละกรอบ โดยเนื้อหาในแต่ละกรอบนั้นจะมีความต่อเนื่องกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้มีคุณภาพ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) โดยมีสาระการเรียนรู้ครบถ้วน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงส่งผลให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริภา หลอมประโคน และ (2567) ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยรวม นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีขั้นตอนชัดเจน เข้าใจง่ายรูปเล่มมีความสวยงาม เนื้อหาในบทเรียนสำเร็จรูปมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และง่ายต่อการนำไปปฏิบัติสามารถทำกิจกรรมได้ด้วยตนเอง ตลอดจนนักเรียนสามารถนำความรู้จากวิชานี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับที่ดีตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฬิภาพรรณ เก่งเขตรวิทย์ (2561) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้อเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Listi (1998) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบต่อเนื่องมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สรุปองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย ดังภาพที่ 2

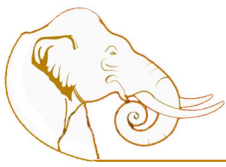
ภาพที่ 2 องค์ความรู้จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

จากภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ครูผู้สอนต้องศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา หลักการและทฤษฎีทางจิตวิทยาพื้นฐานในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปศึกษา เพื่อให้ได้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่มีประสิทธิภาพในการนำมาจัดการเรียนรู้ และสนองความสามารถความสนใจและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ขณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ครูผู้สอนควรสนับสนุนและส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้สอนกับผู้เรียน ครูอธิบายขั้นตอนชัดเจน ให้นักเรียนเข้าใจง่ายต่อการนำไปปฏิบัติสามารถทำกิจกรรมได้ด้วยตนเอง ตลอดจนนักเรียนสามารถนำความรู้จากวิชาที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

สรุป

สรุปการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 88.06/87.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยรวม นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) นักเรียนได้รับความรู้เรื่องเศรษฐศาสตร์เพิ่มมากขึ้นในบทเรียนสำเร็จรูป รองลงมาคือ 2) เนื้อหาในบทเรียนสำเร็จรูปมีความกะทัดรัด ชัดเจน เป็นลำดับขั้นง่ายต่อการทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ 3) นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมในบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้ในชีวิตจริงได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก คือ ลักษณะขนาด และสีตัวอักษรที่ใช้มีความเหมาะสมชัดเจน สวยงาม อ่านง่าย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ควรสร้างกิจกรรมบทเรียนสำเร็จรูป หรือแบบเสริมความรู้ให้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนจะได้เรียนประกอบบทเรียนสำเร็จรูปแล้วเกิดการเรียนรู้ได้ดีและเร็วยิ่งขึ้น และต้องชี้แจงขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

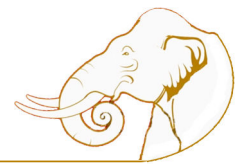
1.2 ขณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรสนับสนุนและส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้สอนกับผู้เรียน ครูผู้สอน ควรกำหนดเวลาให้ชัดเจนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และครู ควรยืดหยุ่นเวลาให้นักเรียนในการทำกิจกรรมเพื่อความต่อเนื่องในการเรียนรู้

1.3 จากการสังเกตนักเรียนในขณะที่ทำกิจกรรม นักเรียนแจ้งว่าเนื้อหาในบทเรียนสำเร็จรูปมีเนื้อหามากเกินไป บางหัวข้อหรือบางประเด็นอ่านแล้วเข้าใจยาก และมีความสับสน ฉะนั้นผู้สอนต้องปรับเนื้อหาให้มีความกระชับ เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

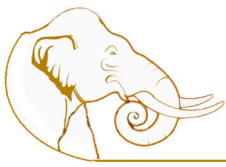
2.1 ควรศึกษาผลการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ การเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตจริงเป็นต้น เพื่อพัฒนากระบวนการคิดขั้นสูงของนักเรียน

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กฤตติกา อาจภักดี. (2561). ผลการเรียนรู้ เรื่อง บทบาทผู้ผลิตและผู้บริโภค กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปและเทคนิค STAD. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ณัฐมิน ดายะ และ นิรนาท จุลเนียม. (2566). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา เรื่อง สร้างเสริมสุขภาพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2(1): 32-45.
- ฐิภาพรรณ เก่งเขตรวิทย์. (2561). รายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. ครุบ้านนอกดอทคอม. [ออนไลน์]. จากhttps://www.kroobannok.com/news_file/p27623780828.pdf
- ทิตนา แคมมณี. (2552). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2559). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธารรัตน์ กาศกรโทก. (2561). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป สาระเศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ครุบ้านนอกดอทคอม. [ออนไลน์]. https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=153244&bcat_id=16
- นันทยาพร ควรชม. (2559). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คุณธรรมนำความรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปณิดา ทางทอง. (2557). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- โรงเรียนชุมชนบ้านคำพระ. (2566). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2566. อำนาจเจริญ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ.
- ศิริภา หลอมประโคน, พระครูวิริยปัญญาภรณ์ และ พระครูสาธุกิจโกศล. (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านค้อโค ตำบลค้อโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป. วารสารมหาจุฬาลงกรณ, 15(1): 251-262.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ. (2567). *ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2567*.

อำนาจเจริญ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ.

สุกัญญา จำปาทิพย์. (2560). *การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ดาราศาสตร์เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดลพบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

อรรรรณ ฟังเพระ. (2563). *บทเรียนสำเร็จรูป*. คลังความรู้ออนไลน์ สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคเหนือ. [ออนไลน์]. <https://northnfe.blogspot.com/2020/09/ED256306.html>

Listi, A. L. (1998). Effects of programmed learning sequences versus traditional instruction on the social studies achievement and attitudes among urban third graders. *Dissertation Abstracts International*, 59(6): 1891-A.